

שיחת השבוע

רבד יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

הילולת בעל התניא

ביום ראשון, כ"ד בטבת, יחול יום ההילולא של רבנו הזקן, בעל התניא ושולחן-ערוך, רבי שניאור-זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד, שנסתלק ביום זה לפני מאה תשעים ושבע שנים. לרגל יום זכאי זה יהיו במרכז חב"ד בארץ התועדויות חסידיות. בהתוועדויות ילמדו המשתתפים מתורתו של בעל ההילולא, ויחזקו את הלבבות ללכת בדרכיו ולשמור את הוראותיו ותקנותיו. אפשר לשלוח בקשות לברכה לפקס 0038-0532-508670, והבקשות שיגיעו עד יום ראשון בשעה 8 בבוקר ינחו על הציון בו ביום.

השלוחים מתכנסים

בימים שני-רביעי בשבוע הקרוב יתכנס א"ה במלון ניר-עציון שבמורדות הכרמל הכינוס הארצי השנתי של כ-500 שלוחי הרבי, המפעילים את 257 בתי-חב"ד ברחבי הארץ. בכינוס, המאורגן על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד, יעסקו השלוחים בנושאים מגוונים בחיי השליחות, ובאתגרים העומדים לפני העם בישראל בשעה זו. מושב מרכזי ייוחד לציון מלאות שישים שנה לנשיאותו של הרבי מליובאוויטש.

נשמות חדשות

השבוע הופיע התקליטור 'נשמות חדשות' - יצחק מאיר וחברים נפגשים בליל שבת. בתקליט ביצועים חדשים למיטב שירי השבת. יצחק מאיר, לצד אהרון רזאל, דניאל אהביאל ויוסף קרדונר, מבצעים את הניגונים העתיקים בעיבוד עכשווי (ולא בהגייה אשכנזית), בשאיפה להנחיל את טעמה של השבת להמוני ישראל. טל' 050-7474377.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:27	4:59	5:28	4:42
5:31	6:04	6:23	5:41

המולד: יום שישי, 1 אה"צ, 43 דקות ו-11 חלקים
ראש-חודש שבת: ביום השבת-קודש

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הפתרון נמצא כאן בבית

כמו בסיפור על היהודי שיצא לחפש את האוצר מתחת לגשר פראג, כדי לגלות שם שהאוצר טמון בעצם בתוך ביתו — הפתרון לבעיית הדמוגרפיה נמצא בהישגי-דינו ממש

סדר-היום הציבורי בישראל נע בין כותרות העיתונים לתכנים הפוליטיים, וכמעט אין דיון ממשי בשאלות המהותיות של הקיום היהודי. מרענן אפוא לגלות כי יש המוטרדים מדברים הנוגעים לעתיד העם היהודי ומתהליכים ארוכי-טווח.

לצד בעיות הקיום של העם היהודי בתפוצות, גם כאן בארץ יש מגמות מדאיגות. אנחנו 'התנחלות' זעירה בלב מרחב ערבי-מוסלמי. שיעור הילודה של הערבים בארץ-ישראל גדול משיעור הילודה היהודית. בעבר איזנו זאת המספרים הגדולים של עולים שבאו ארצה מרחבי העולם, אך בשנים האחרונות הידלדלה העלייה, ואין בכוחה לגבור על הפערים בשיעורי הילודה. נוצרת אפוא מציאות שבה מספר היהודים מצטמצם והולך לעומת הערבים.

רעיון הזוי ומסוכן

בין הפתרונות שנזרקים לחלל צץ רעיון שעם היותו הזוי ודמיוני, הוא עלול להיתפס בדעת ההמונים - קמפיין לגיור המוני. מציעי הרעיון מסבירים, שקמפיין כזה יכול להביא מדי שנה בשנה מאות-אלפי 'מתגיירים', הללו יועלו לארץ ויחסלנו את בעיית הדמוגרפיה...

זו אגב דוגמה קלסית לכישרון האנושי לפתור בעיה אחת על-ידי יצירת בעיה גדולה וחמורה פי כמה. 'גיור המוני' כזה יכניס לתוך העם היהודי מאות-אלפי גויים, שאולי יתפתו לקרוא לעצמם יהודים כדי לזכות בהטבות כאלה ואחרות, אבל לא יהיה להם קשר אמיתי עם העם היהודי ומורשתו. מוטב שלא לחשוב על הצרות הצרוורות שמהלך כזה עלול לגרום.

אבל כמו בסיפור על היהודי שיצא לחפש את האוצר מתחת לגשר פראג, כדי לגלות שם שהאוצר טמון בעצם בתוך ביתו - הפתרון לבעיית הדמוגרפיה נמצא בהישגי-דינו ממש. במקום לעסוק בגיור מופקפק, ואחר-כך במתן הטבות בסכומים עצומים כדי לגרום לאותם 'מתגיירים' לעלות לישראל - אפשר להוסיף לעם היהודי בישראל מאות-אלפי יהודים מדי שנה בשנה, כמעט בלי להתאמץ.

קמפיין בהיקף מצומצם בהרבה, מלווה בתמריצים מתאימים, יכול להעלות במהירות את שיעור הילודה היהודית בארץ. ההשקעה הנדרשת כדי להוסיף לעם היהודי בישראל עוד תינוק יהודי, נמוכה לאין-שיעור מהעלות הגבוהה הנחוצה להעלאת עולה חדש, עם כל קשיי ההסתגלות הנלוות לכך. וכך, בעזרת תמריצים פעוטים, יהיו לנו עוד מאות-אלפי יהודים בארץ.

יתרה מזו, אם רק נצליח להציל את המספר העצום של עוברים המומתים כאן בישראל - יהיו לנו עוד מאה אלף יהודים בכל שנה ושנה. זה מקרוב פורסמו הנתונים על שיעור ההפלות בארץ, והמספרים מחרידים: למעלה ממאה אלף הפלות מלאכותיות בכל שנה! רק מיעוטן נובע מסיבות רפואיות, וכל השאר מסיבות כלכליות ואחרות. ריבוננו-של-עולם, מאה-אלף תינוקות!

הצילו את התינוקות

ראו מה מצליחה לעשות אגודה אחת, הפועלת בכוחותיה הדלים בניסיון להציל את התינוקות האלה. אגודת 'אפרת' הוציאה-לאור השבוע ספר ובו שמותיהם של 4013 תינוקות שניצלו בעזרתה בשנת 2008. קצת הסברה, קצת תשומת-לב וקצת עזרה - ועוד ארבעת-אלפים תינוקות יהודים חיים וגדלים עכשיו בארץ-ישראל. שוו בנפשכם כמה תינוקות היה אפשר להציל לו הייתה הממשלה מחליטה להפנות משאבים גדולים יותר לאתגר הזה.

פרשת השבוע מספרת כיצד הגדיל עם-ישראל את מספרו במצרים: "ובני-ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד-מאוד, ותימלא הארץ אותם!". הפרשה גם מספרת על שתי המיילדות העבריות, שפרה ופועה, שסירבו לציית לציווי של פרעה להמית את התינוקות הזכרים, ומסרו את נפשן כדי להחיות את הילדים.

הנה לנו הפתרון הפשוט והמוכח לבעיה הדמוגרפית - להעלות את שיעור הילודה היהודית, לצמצם את שיעור ההפלות המיותרות, ולהביא לעולם עוד ועוד נשמות יהודיות שיגדלו ליהודים בריאים בארצם.

התמסרות שווה לבנים ולבנות

הקבלה של עם-ישראל, ה'בנות', כדי לקבל את ההשפעה המצרית ולתת לה קיום.

אפילו פרעה הבין

נמצא אפוא שגזרת "וכל הבת תחיון" היא צרה גדולה, ומאותו סוג של "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו". במובן מסויים היא אף גרועה ממנה, כי ההשפעה של הסטרא-אחרא אינה יכולה לבוא לידי פועל בלי כלי-קבלה, ולכן קיומה של הגזרה על ה'בנים' תלוי בגזרה על ה'בנות'.

גזרתו של פרעה מדגישה את חשיבות חינוך הבנות. כשם שפרעה הבין שאין קיום לגזרתו על ה'בנים' בלי הגזרה על ה'בנות', כך עלינו להתמסר לחינוך הבנות באותה מידה שמתמסרים לחינוך הבנים. טעות היא לחשוב שעיקר ההשקעה היא בחינוך הבנים, ואילו הבנות דיי להן במעט היהדות שהן סופגות בבית וכדומה. עלינו להשקיע בחינוכן בדיוק כמו שמשקיעים בחינוך הבנים, וזה יסוד קיומו של עם-ישראל.

(תורת מנחם כרך ג, עמ' 23)

כדברי חז"ל: "אישה כשרה... עושה רצון בעלה".

פרעה רצה לקחת מעם-ישראל את שני הכוחות הללו ולרתום אותם לטומאת מצרים. את ה'בנים' ציווה להשליך ל'יאור'. כידוע, היאור היה מקור חיותם של המצרים, והם עבדו אותו. פרעה ביקש לרתום את כוח ההשפעה של עם-ישראל לענייני האלילות המצרית, והדבר בא לידי ביטוי בגזרת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו".

נדרשים כלי-קיבול

אך בכך לא הסתפק פרעה. כדי שהשפעה כלשהי תהיה בת-קיום היא זקוקה לכלי-קיבול. לסטרא-אחרא אין כלי-קבלה, מכיוון שאין בה מציאות ממשית, וכל מהותה אינה אלא לאפשר את הבחירה החופשית, על-ידי שהיא מעמידה לפני האדם אפשרות מנוגדת לקדושה. ממילא אין לסטרא-אחרא כלי-קבלה.

לכן היה פרעה זקוק לכלי-הקבלה של הקדושה, וזאת שאף להשיג על-ידי חלקה השני של הגזרה - "וכל הבת תחיון". הוא רצה להשתמש בכלי-

חת הגזרות הקשות של פרעה הייתה: "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון". לכאורה, הגזרה הקשה היא חלקו הראשון של הפסוק (השלכת הבנים ליאור), ואילו השארת הבנות בחיים אינה חלק מהגזרה. אולם בהגדה של פסח, כאשר רוצים להמחיש את קושי השעבוד, מביאים את כל הפסוק, גם את חלקו השני. מכאן נראה שגם זה חלק מהגזרה הקשה.

גזרתו של פרעה הייתה גזרה רוחנית. פרעה רצה לשעבד לנצח את בני-ישראל ולהשקיעם בטומאת מצרים. זאת רצה לעשות בשני קווי פעולה - את הבנים להשליך ל'יאור' ואת הבנות ל'החיות' בחיים המצריים.

שני כוחות

'בן' ו'בת' מייצגים את שני הכוחות המרכזיים בבריאה - כוח ההשפעה וכוח הקבלה. 'בן' מייצג את כוח ההשפעה, כמאמר חז"ל "איש דרכו לכבוש". לעומתו, 'בת' מייצגת את כוח הקבלה,

מן המעיין דיבור | מאת הרב אליעזר ברוד

לא איש דברים

"ויאמר משה אל ה'... לא איש דברים אנוכי... כי כבד פה וכבד לשון אנוכי" (שמות ד, י). יש אדם שאמנם אינו נואם גדול מטבעו, אבל אם יתכונן יום-יומיים יעלה בידו לנאום. על כך אמר משה: גם אם אתכונן יום-יומיים - "גם מתמול גם משלשום" - בכל-זאת "לא איש דברים אנוכי".

(כתב סופר)

שכח את השפה

וכי אפשר אשר נביא שידעו ה' פנים אל פנים וקיבל תורה מידו היה מגמגם בלשונו? אלא הפירוש הוא שמשם טען כי אינו בקי בלשון מצרים, בגלל שבקטנותו ברח משם, ועתה הוא כבר בן שמונים שנה.

(רשב"ם)

ביטול מוחלט

משה היה בבחינת התבטלות מוחלטת, כפי שהתורה מעידה עליו שהיה "עניו מכל האדם". לכן טען שמעוצם וגודל התבטלותו אינו מסוגל לגלות ולהשפיע בדיבור, כי מי שטרוד בלוע אינו יכול לפלוט.

(אדמו"ר הזקן)

השפעה חיובית

עניין הדיבור הוא הוצאת דבר ממצב של העלם במחשבה למצב של גילוי. הווי אומר, שהמדבר בשבחו ובמעלתו של חברו, מגלה בכך את הטוב הגנוז בו. עצם פעולת הדיבור יוצרת השפעה חיובית וחשובה על הזולת.

(הרבי מליובאוויטש)

מעורר את הנפש

הדיבור בתורה ובתפילה מעורר את עצם הנפש. זהו שנאמר (תהילים לה, י): "כל עצמותיי תאמרנה" - עצמות הנפש באה לידי ביטוי באמירה ובדיבור. אך זה רק כשהדיבור נאמר בהתלהבות, מתוך חיות פנימית.

(לקוטי דיבורים)

שמחה מעוררת דיבור

אדם שמח וטוב לב מרבה לדבר, ואילו אדם עצוב קשה עליו הדיבור, ואפילו דיבור אחד קצר. לפי שהרצון לדבר תלוי במידות ונמשך מהן, ולכן התגברות כוח הדיבור או החלשתו תלויה במידת השמחה וההתגלות של המידות.

(דרך מצוותין)

אמרת השבוע

טובת הכלל מכריעה

אחד מתלמידיו של ה'חפץ חיים' בא להתייעץ עמו על הצעת רבנות שהוצעה לו, בעוד הוא חושש לקבל עליו את התפקיד, שמא ייכשל בפסיקת הלכה. אמר לו ה'חפץ חיים': "עליך לקבל את התפקיד, כי אם לא תעשה כן, מי יודע איזה רב יתמנה שם".

שאל התלמיד: "וכי בגלל זה אני נדרש להקריב את עצמי?".

נענה ה'חפץ חיים': "בהחלט כן, וראיה לכך מהמיילדות העבריות. כאשר פרעה ציווה עליהן להמית את הבנים הנוולדים, היו יכולות לפרוש מתפקידן ולהציל את עצמן, אך הן חששו שמא המיילדות שיבואו במקומן לא יעמדו בניסיון וייכנעו לגזרת פרעה, ולכן סיכנו את עצמן ונשאר בתפקידן".

פתרון בוילנה

בעלה עזבה פתאום והניח אותה עגונה, עם שני ילדים רכים. היא כיתתה את רגליה מעיר לעיר כדי למצוא פתרון למצוקתה. הכול אמרו לה כי באין הוכחות למוות של הבעל אין שום אפשרות להתיירה מעיגונתה. היא ניסתה לחפשו ולהשיג קצה חוט על מקום הימצאו - אך לשווא.

מקום מגוריה של האישה היה לא הרחק מליאזונה, וקרובה הציעו לה לנסוע אל רבי שניאור-זלמן, בעל התיא, שכונה אז 'המגיד מליאזונה'. בבואה לשם, עם שני עולליה, התברר לה כי רשימת הממתנינים ארוכה מאוד ויהיה עליה להמתין כמה ימים עד שייגיע תורה.

נכבדי החסידים ראו בצרתה וניסו לפעול למענה. הם שטחו את סיפורה לפני הרבי ושאלו מה יוכלו למסור לאישה המסכנה. הרבי נשען על ידו כמה רגעים ואמר: "עצתי שתלך לוילנה, שם נמצא ר' מאיר רפאל'ס, והוא יאמר לה היכן בעלה".

התרגשה האישה למשמע התשובה המפורשת, ורצתה מיד לצאת לוילנה. לא היה בידה כסף בעבור הוצאות הנסיעה, ושוב נרתמו החסידים למענה ושכרו לה עגלה שתיקח אותה לוילנה.

בערב שבת הגיעה האישה לוילנה והחלה לשאול על ר' מאיר רפאל'ס. הסבירו לה כי הוא גביר נכבד, אחד מפרנסי העיר. היא וילדיה התייצבו בפתח ביתו. באותה שעה היה הפרנס בבית-המרחץ, ואשתו קיבלה את העגונה ושמעה את סיפורה.

אשת הגביר מיהרה להגיש לאישה ולילדיה ארוחה חמה, והושיבה אותם בחדר צדדי, להמתין לבעלה.

כאשר שב ר' מאיר רפאל'ס מבית-המרחץ, החלה העגונה לבכות לפניו שיעזור לה ויושיעה, כי הרבי אמר שרק הוא יכול לומר לה היכן בעלה. האישה שמע אותה בתמימה רבה. הוא לא הבין כלל מה האישה רוצה ממנו וגם לא שמע על אותו רבי ששלח אותה אליו. הוא נמנה עם המתנגדים לחסידות, והעניין כולו הכעיסו. הוא אמר לאישה שאין בכוחו לסייע לה וביקש ממנה לעזוב את ביתו.

תקוותה של העגונה התנפצה לנגד עיניה. היא פרצה בבכי מר ופתאום התעלפה. ילדיה הקטנים פרצו אף הם בבכי נסער. בני הבית החלו לטפל באישה וניסו לעוררה מעלפונה.

אשת הגביר החלה להפציר בבעלה כי ירחם על האומללה ויסכים לארחה בביתם עד שיתבררו הדברים. הגביר נענה באי-רצון, והאישה מיהרה לעודד את רוחה של העגונה ואמרה, כי אולי כאשר בעלה יירגע ייזכר היכן בעלה. גם לאחר שהודלקו נרות השבת עדיין

התהלך הפרנס אנה ואנה בלי יכולת להירגע. הוא לא היה יכול לשאת את העובדה שרבי של חסידים, שאין הוא מכירו, שלח אליו את הצרה הזאת. אחרי התפילה, כששב הפרנס לביתו ועמד לקדש על היין, ביקשה אשת הגביר כי ירחם על העגונה וילדיה

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

נגלה ונכסה

הגאולה הקרובה עתידה להיות דומה לגאולה ממצרים, כפי שנאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כפי שנראה ממדרשי חז"ל, הדמיון איננו רק בניסים ובנפלאות ששתי הגאולות מלוות בהם, אלא גם בתהליכים המובילים לגאולה.

שתי הגאולות באות בתהליך שבו יש עליות ומורדות. התהליך הזה מכונה בלשון חז"ל "נגלה ונכסה". על הפסוק (שיר-השירים ב,ט) "דומה דודי לצבי", חז"ל אומרים (שיר-השירים רבה ב,כב): "מה צבי זה נראה חוזר ונראה, כך גואל הראשון נראה להם, ונכסה מהם וחוזר ונראה להם". מדרש אחד אומר שכך היה גם בגאולה העתידה (במדבר-רבה פרשה יא,ב): "גואל ראשון כך גואל האחרון. הגואל הראשון זה משה, נגלה להם וחוזר ונכסה מהם... אף גואל אחרון, נגלה להם וחוזר ונכסה מהם".

עליות ומורדות

השפת אמת' (בחידושו על הש"ס, ר"ה יא,ב) מסביר, שביאת הגואל עדיין אינה הגאולה, "שהרי משה רבנו בא למצרים קודם הגאולה, וכמו-כן יוכל להיות בגאולה העתידה". בהמשך דבריו משתמע שזו המשמעות של "נגלה ונכסה" - הגואל בא ו'נגלה', ואחר-כך הוא 'נכסה', שכן הגאולה עצמה עדיין לא באה.

ביתר אריכות מסביר זאת רבנו בחיי (בפירושו על התורה, סוף פרשת שמות): "כשם שמצינו שנחקה להם השעה לישראל במצרים מעת בוא הגואל הראשון לפני פרעה, ואמר לו בדבר השם יתברך: 'שלח את עמי ויחגו לי במדבר', ואחרי זאת כבדה עליהם העבודה ונתעוררה עליהם השנאה וניתוספה ביניהם מאוד על מה שהייתה - כן בגאולתנו זאת העתידה, בהיגלות הגואל האחרון, תתעורר השנאה בין העכ"ם לישראל, ויוסיפו שבעוד על יהיה הגואל נגלה וחוזר ונכסה... שהרי גאולה זו עתידה להיות כדמיון גאולת מצרים בהרבה עניינים".

ואכן, לפי מדרשים אחרים תקופה זו, שבה הגואל הוא בבחינת 'נכסה', תהיה קשה לישראל, שבה גוברת ידם של רשעי העם, ואומות-העולם מטילות מצור על עם-ישראל. הדבר יוצר מצוקה קשה, עד שעם-ישראל זועק אל ה', וכפי שנאמר במדרש תלפיות: "באותה שעה יצעקו בני-ישראל צעקה גדולה עד לשמים".

שעת מבחן

כידוע, בעניינים האלה חז"ל מדברים בלשון של משלים ודימויים, ואין בידנו לתרגם אותם לתיאור מדויק של האירועים, אבל הגרעין המרכזי של דבריהם מבטא תקופה של 'נכסה' ושל ירידה. במדרשים מתואר שלב שבו המשיח יהיה 'בבית-האסורים'. וכך נאמר (פסיקתא רבתי סוף פרשה לד): "למה נקרא שמו עני? שנעתנה כל אותם השנים בבית-האסורים ושחקו עליו פושעי ישראל". עוד נאמר שם שהמשיח נקרא 'צדיק' על שם שהוא 'מצדיק דינו על ישראל ששחקו עליו כשישב בבית-האסורים'.

מבואר בספרים, שירידה זו יש לה כמה וכמה מטרות. אפשר לראות בה מעין זיכרון אחרון לפני הגאולה, או שמטרתה להסיר גורמים שליליים שעלולים לפגום בשלמות הגאולה. כמו-כן, על-ידי הירידה הפתאומית הזאת נוצר חלל ריק ומתעוררת ציפייה עזה יותר לקראת אור הגאולה, ודבר זה מכין את הקרקע לקראתה. נוסף על כך, יש במצב זה מעין ניסיון ומבחן לאמונתו של כל יהודי בגאולה הקרובה לבוא.

מידת האמונה והעמידה בניסיון תבוא לידי ביטוי בבוא הגאולה. מי שהאמינו - ילכו בשמחה בראש המחנה; הצדיקים שהשקיעו את עצמם בתורה - "עתידים לבכות", והקב"ה יאמר להם: "כבר שמעתי את תפילתכם", ויזכה אותם בשמחת הגאולה בזכות תורתם. ואולם הלועגים למשיח והמתנגדים לו, עליהם נאמר: "אויביו אלביש בושט - אלו החולקים עליו". ואולם המשיח ימחל לכולם.

ויזמינם לסעודה. כבעס עצור הסכים הגביר, אך בתנאי שהאישה לא תעלה את צרתה ולא תבכה בשום אופן. הסעודה עברה בשקט ולאחריה שכבו כולם לישון.

שנתו של ר' מאיר רפאל'ס הייתה טרופה ומקוטעת. לפנות בוקר החליט לקום ממיטתו ולצאת לטייל באוויר הצח. לפתע ראה מולו את אחד ממפקדי הצבא, החונה סביב וילנה. הוא הכיר את המפקד והיה מיווד עמו.

"לאן אתה ממחר בשעה מוקדמת כל-כך?", שאל הפרנס. המפקד השיבו, כי הוטל עליו לערוך היום משפט-ראווה לחייל שערק משורותיו ונתפס, ולהלקותו חמישים מלקות. הוא אף הזמין את ר' מאיר לבוא לצפות באירוע.

מתוך סקרנות הלך הפרנס אחריו אל כיכר השוק. שם כבר ניצבו שתי שורות חיילים זו מול זו, והנאשם עומד באמצע, ממתין לעונשו. האות ניתן והאוחזים בשוטים החלו להצליף בחייל עם היתנת המכה הראשונה החל החייל לזעוק: "שמע ישראל... ה' אחד".

המפקד והחיילים לא הבינו את פשר הקריאה, אך בשרו של הגביר נעשה חידודין-חידודין. הוא ביקש מהמפקד לחוס על הנידון ולהפחית מעונשו. המפקד ענה כי הוא חייב למלא את הפקודה, אך לבקשתו יצווה להחליש את עוצמת המכות.

חבל בכל גופו נלקח החייל היהודי להתאוששות, והפרנס התלווה אליו. בהיותו לבד עם החייל הפצוע שאלו ר' מאיר רפאל'ס לזהותו ולמעשיו בצבא.

האיש החל לספר כי בעבר התגורר ליד העיירה ליאזונה והיה נשוי ואב לשני ילדים. בעוונותיו עזב את אשתו לאנחות והלך אחר אישה נוכרית. ואז אחיה נקרא לצבא ואביה שיחד את הממונים המתאימים והם לקחו אותו לצבא במקום הבן. הוא ניסה להימלט מהמחנה, נתפס וענש. "יודע אני כי כל מה שעברתי מגיע לי", אמר בכני.

הפרנס האזין לדבריו בתדהמה. הוא מיהר אל ביתו וביקש לקרוא בדחיפות לעגונה. בבוא העגונה לפניו שאלה לשמו של בעלה ולתיאורו, וכשהשיבה לו הודיע לה כי מצא את בעלה. ואכן, למחרת הובא החייל לפני בית-דין ומסר לאשתו גט כדת וכדין.

לא היה גבול לשמחת האישה. בטרם יצאה לשוב אל ביתה אמר לה הפרנס: "בבואך לליאזונה אמרי בבקשה לרבי, כי אני מתחרט על שבתחילה כעסתי עליו. עתה ידעתי כי איש אלוקים הוא, ובזמן הקרוב אבוא אליו בעצמי".

לא עבר זמן רב ור' מאיר רפאל'ס נהפך לאחד מגדולי חסידיו של אדמו"ר הזקן והיה לאחד מתומכי החסידות בוילנה.

פתגם חסידי "הדברים שאתה זקוק להם, הפרנסה ושאר הצרכים - הם תפקידו של הקב"ה. עשה אתה את המוטל עליך והקב"ה יעשה את המוטל עליו" (אדמו"ר הזקן)

יהודי בלב מחנה טורקי

ומרקוני השיב בחיוב. דוד עלה לאנייה שפניה לאיטליה. בדרך עצר בקפריסין והחליט לשנות את תכניתו.

גידולים חדשים

"ראיתי שיש שם אדמות חקלאיות רבות ובחינם. הבעיה הייתה כסף. מצאתי שותף שהכרתי על האנייה, יהודי ממצרים, שמחה אמביש שמו", הוא מספר. הוא שכר פועלים, קנה ציוד והקים את מה שנהפך ברבות הימים לחווה החקלאית הגדולה ביותר במזרח התיכון. "הבאתי מארץ-ישראל תפוזים, אשכוליות ומנדרינות. הבאתי אפילו אתרוגים. הכול נקלט וצמח, ואת התוצרת מכרנו ברחבי המזרח התיכון".

בשנת 1952 חזר לארץ והקים ליד יבנה את חוות 'נטיעות הדרום'. הוא יבא גידולים חדשים, שלא שמעתם אוזן ישראלית מעולם. "העובדה שאתם אוכלים היום אבוקדו, מנגו, ענבים ללא חרצנים - בזכותי היא", הוא אומר.

ס יפור חייו של דוד סלוני, איש עסקים יהודי מקפריסין, יכול למלא ספר עב-כרס. בגיל שמונים החליט לשמור מצוות בעקבות בתו, רחל, שבאה מארה"ב לטפל בו. הוא אינו מוכן לעזוב את קפריסין, וכך נוצר חיבור מיוחד בינו ובין שליח חב"ד בקפריסין, הרב זאב רסקין, שא אליו בקביעות, מניח עמו תפילין וקורא עמו קריאת שמע.

כדי להגיע אל ביתו צריך להיכנס לתוך מחנה צבא טורקי, כי ביתו שוכן בלב המחנה. הבית נראה כארמון של ממש על רקע המחנה. מדרגות מפוארות מובילות אליו. הקירות אומרים פאר והדר. לצד חפצי הכסף והזהב, והארונות המפוארים, עומדים גם ספרי-קודש רבים. החיילים הטורקים אוהבים את היהודי בן המאה המתגורר במחנה שלהם, ומספרים עליו אגדות רבות.

רכוב על חמור לבן

"כבר עשרים שנה אני בעל-תשובה", אומר דוד. "נולדתי במינסק. אבא עלה לארץ-ישראל ושלא אותי לבית-הספר מקווה ישראל. לא הסתפקתי במה שלימדו אותי. סובבתי באותם ימים, רכוב על חמור לבן, בין כפר-סבא לפתח-תקווה ויעצתי לחקלאים כיצד לפתור בעיות. הייתי צעיר ונמרץ, ומוחי הגה רעיונות רבים".

באותם ימים התפרסם בעולם שמו של ממציא הטלגרף האלחוטי, המהנדס האיטלקי מרקוני. דוד החליט שרצונו ללמוד אצלו. הוא כתב אליו מכתב

בזכות הבת

אולם קשיים כאלה ואחרים אילצו את דוד לסגור את חוותו בדרום ולשוב לעסקיו בקפריסין. כשפרצה מלחמת האזרחים בקפריסין נכשב האזור שבו ממוקדת חוותו בידי הטורקים. מפקד הצבא הטורקי הבטיח לו את הגנתו. את המחנה הצבאי הטורקי בנה סביב ביתו. וכך מצא עצמו מתגורר בלב המחנה ומוסיף לעבד את שדותיו ואת חוותו.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שבת שלום' לפני התפילה

שאלה: האם מותר לאדם לומר לחברו 'שבת שלום' בשבת בבוקר קודם התפילה?

תשובה: בגמרא יש איסור לתת 'שלום' לחברו קודם התפילה, כדי שלא להקדים את כבוד האדם לכבוד ה'. הפוסקים פירטו כמה אופנים בזה:

א) אסור להקדים ולבוא לפתח חברו לפני התפילה, אפילו כדי לומר לו 'בוקר טוב'.

כשהולכים לצורך מצווה, כגון לנחם אבל, או לבקר חולה, או להיפרד מהנוסע וללוותו לדרך (או לקבל את פני אביו ואימו או רבו, אפילו בשדה התעופה), או ללוות חתן מביתו לבית-הכנסת בשבת שלפני הנישואין - מותר להקדים לפתחו, אך יש להימנע מלומר 'שלום' (אלא יאמרו 'בוקר טוב' וכדומה).

ב) אם מקדים לפתח חברו, אלא שעושה זאת דרך אגב, בדרכו לעניין אחר, אוסרים לומר 'שלום', שאין זה כבוד

ה' שחולק כבוד בשמו לבשר ודם קודם שחלק כבוד לה' בתפילה.

ג) אפילו אינו מקדים לפתח חברו אלא שפגש בו באקראי, נהוג שלא לתת לו 'שלום', כדי שייתן לב שהוא אסור להתעכב בדברים אחרים עד שיתפלל.

הזהירות היא אפוא דווקא מאמירת 'שלום', או 'שבת שלום', קודם התפילה, אך מותר להשתמש בלשונות ברכה אחרים, כמו 'שבתא טובא' (או באידיש: 'גוט שבת'), או 'מזל טוב', ולאורח 'ברוכים הבאים' (אך לא 'שלום עליכם').

על-פי הזהרה, אין לאדם לברך את חברו בשום לשון עד שיתפלל. אך אם יש חשש לעלבון או לפגיעה בכבוד אורח או בעל-שמחה - אין להחמיר בזה. טוב להקפיד לומר את ברכת התורה וקריאת-שמע לפני היציאה מהבית, שאז אפשר להקל בזה יותר.

כשחברו שואל בשלומו - מותר להשיבו בכל עניין.

מקורות: ברכות ד"א, זוהר ח"ג"פ בלק קצ"ב, שו"ע א"ח"ס פ"ט ס"ב, ונ"כ. שו"ע אדמו"ר הזקן שם ס"ג. משנה ברורה, כף החיים ופסקי תשובות שם ושי"ג.

דוד מניח תפילין בעזרת הרב רסקין. בן מאה כבן עשרים

בתוך כך גילתה בתו רחל את עולם היהדות. היא החלה לשמור קלה כחמורה. כשזקן אביה, עזבה את משפחתה בארה"ב ובאה לתמוך בו. המטבח הוכשר והוכנסו הבית ספרי-קודש. הרב רסקין, שהיה לו חלק בהכשרת הבית, הציע לדוד להתחיל להניח תפילין, ומאז ועד היום הוא ממשיך בכך. "אני בן מאה", אומר דוד בחיך, "אבל למעשה אני בן עשרים, אלה עשרים השנים שבהן אני חי כיהודי, לומד תורה ומקיים מצוות".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020